

INFORMATOR
o egzaminie
eksternistycznym
z historii
z zakresu szkoły
podstawowej

od sesji jesiennej 2019 r.

Centralna Komisja Egzaminacyjna
Warszawa 2017

Informator został opracowany przez Centralną Komisję Egzaminacyjną we współpracy z okręgowymi komisjami egzaminacyjnymi.

Centralna Komisja Egzaminacyjna

ul. Józefa Lewartowskiego 6, 00-190 Warszawa
tel. 22 536 65 00
sekretariat@cke.gov.pl

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Gdańsku

ul. Na Stoku 49, 80-874 Gdańsk
tel. 58 320 55 90
komisja@oke.gda.pl

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Jaworznie

ul. Adama Mickiewicza 4, 43-600 Jaworzno
tel. 32 616 33 99
oke@oke.jaworzno.pl

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Krakowie

os. Szkolne 37, 31-978 Kraków
tel. 12 683 21 01
oke@oke.krakow.pl

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Łomży

al. Legionów 9, 18-400 Łomża
tel. 86 473 71 20
sekretariat@oke.lomza.pl

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Łodzi

ul. Ksawerego Praussa 4, 94-203 Łódź
tel. 42 634 91 33
sekretariat@lodz.oke.gov.pl

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Poznaniu

ul. Gronowa 22, 61-655 Poznań
tel. 61 854 01 60
sekretariat@oke.poznan.pl

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Warszawie

pl. Europejski 3, 00-844 Warszawa
tel. 22 457 03 35
info@oke.waw.pl

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna we Wrocławiu

ul. Tadeusza Zielińskiego 57, 53-533 Wrocław
tel. 71 785 18 94
sekretariat@oke.wroc.pl

Spis treści

1.	Opis egzaminu eksternistycznego z historii	5
	Wstęp	5
	Zadania na egzaminie	5
	Opis arkusza egzaminacyjnego	6
	Zasady oceniania	6
	Materiały i przybory pomocnicze	7
2.	Przykładowy arkusz egzaminacyjny z zasadami oceniania rozwiązań zadań	8

1.

Opis egzaminu eksternistycznego z historii z zakresu szkoły podstawowej**WSTĘP**

Historia jest jednym z przedmiotów obowiązkowych na egzaminie eksternistycznym z zakresu ośmioklasowej szkoły podstawowej.

Egzamin eksternistyczny z historii z zakresu szkoły podstawowej sprawdza, w jakim stopniu zdający spełnia wymagania określone w [podstawie programowej kształcenia ogólnego dla drugiego etapu edukacyjnego \(klasy IV–VIII\)](#)¹.

Informator prezentuje przykładowy arkusz egzaminacyjny wraz z zasadami oceniania rozwiązań zadań. Do każdego zadania dodano wykaz wymagań ogólnych i szczegółowych z podstawy programowej kształcenia ogólnego, którym odpowiada dane zadanie. *Informator* stanowi przy tym jedynie ogólną, kierunkową pomoc w planowaniu procesu samokształcenia. Zadania w przykładowym arkuszu nie ilustrują bowiem wszystkich wymagań z zakresu historii określonych w podstawie programowej, nie wyczerpują również wszystkich typów zadań, które mogą wystąpić w arkuszu egzaminacyjnym. Tylko realizacja wszystkich wymagań z podstawy programowej, zarówno ogólnych, jak i szczegółowych, może zapewnić właściwe przygotowanie zdającego do egzaminu eksternistycznego z historii.

ZADANIA NA EGZAMINIE

W arkuszu egzaminacyjnym znajdują się zarówno zadania zamknięte, jak i otwarte.

Zadania zamknięte to takie, w których zdający wybiera odpowiedź spośród podanych. Mogą to być:

- zadania wyboru wielokrotnego
- zadania typu prawda-fałsz
- zadania na dobieranie.

Zadania otwarte to takie, w których zdający samodzielnie formułuje krótką lub dłuższą odpowiedź. Wśród zadań otwartych w arkuszu znajdują się:

- zadania z luką, wymagające uzupełnienia zdania bądź krótkiego tekstu jednym lub kilkoma wyrazami
- zadania krótkiej odpowiedzi, wymagające stworzenia krótkiego tekstu (od jednego do kilku zdań).

W zadaniach egzaminacyjnych szczególny nacisk zostanie położony na sprawdzenie umiejętności: krytycznej analizy informacji uzyskanych z różnych źródeł i wyciągania wniosków, przedstawiania argumentów uzasadniających własne stanowisko w odniesieniu do procesów i postaci historycznych, umieszczania procesów, zjawisk i faktów historycznych

¹ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz.U. z 2017 r. poz. 356, z późn. zm.).

w czasie (tj. kojarzenia ich z właściwymi okresami, porządkowania w kolejności chronologicznej, natomiast w mniejszym stopniu – przypisywania im konkretnych dat rocznych lub dziennych).

Wszystkie zadania egzaminacyjne będą sprawdzały poziom opanowania umiejętności opisanych w następujących wymaganiach ogólnych w podstawie programowej kształcenia ogólnego dla liceum ogólnokształcącego:

- I. Chronologia historyczna
- II. Analiza i interpretacja historyczna
- III. Tworzenie narracji historycznej.

OPIS ARKUSZA EGZAMINACYJNEGO

Egzamin eksternistyczny z historii z zakresu szkoły podstawowej trwa **120 minut**².

Zadania zawarte w arkuszu egzaminacyjnym będą odwoływać się do różnych treści, zostaną zróżnicowane pod względem sprawdzanych umiejętności, a także poziomu trudności i sposobu udzielania odpowiedzi. Mogą występować pojedynczo lub w wiązkach tematycznych. Będą odwoływać się do różnych epok i różnorodnej tematyki, a także do zróżnicowanych materiałów źródłowych, np. tekstów pisanych z różnych epok, tekstów narracyjnych (np. opracowań popularnonaukowych, tekstów publicystycznych), źródeł encyklopedycznych (np. encyklopedii, almanachów), źródeł leksykograficznych (np. słowników, leksykonów), źródeł ikonizacyjnych (np. schematów, w tym genealogicznych, fotografii, plakatów, rysunków), źródeł kartograficznych (np. map, szkiców sytuacyjnych), źródeł statystycznych (np. tabel, wykresów, diagramów).

Liczbę zadań oraz liczbę punktów możliwych do uzyskania za poszczególne rodzaje zadań przedstawiono w poniższej tabeli.

Rodzaj zadań	Liczba zadań	Łączna liczba punktów	Udział w wyniku sumarycznym
zamknięte	12–16	ok. 16	ok. 40%
otwarte	12–14	ok. 24	ok. 60%
RAZEM	24–30	40	100%

ZASADY OCENIANIA

Zadania zamknięte i zadania otwarte z luką

Zadania zamknięte i zadania otwarte z luką są oceniane – w zależności od maksymalnej liczby punktów, jaką można uzyskać za rozwiązanie danego zadania – zgodnie z poniższymi zasadami:

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna albo brak odpowiedzi.

² Czas trwania egzaminu może zostać wydłużony w przypadku zdających ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym niepełnosprawnymi. Szczegółowe zasady są określone w *Komunikacie dyrektora Centralnej Komisji Egzaminacyjnej w sprawie szczegółowych sposobów dostosowania warunków i form przeprowadzania egzaminu eksternistycznego dla danej sesji egzaminacyjnej.*

ALBO

2 pkt – odpowiedź całkowicie poprawna.

1 pkt – odpowiedź częściowo poprawna albo odpowiedź niepełna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Zadania otwarte krótkiej odpowiedzi

Za poprawne rozwiązanie zadania otwartego będzie można otrzymać maksymalnie 1, 2 lub 3 punkty. Maksymalną liczbę punktów można przyznać również za rozwiązanie inne niż wskazane w zasadach oceniania jako właściwe, o ile jest ono merytorycznie poprawne, zgodne z poleceniem i warunkami zadania.

MATERIAŁY I PRZYBORY POMOCNICZE NA EGZAMINIE Z HISTORII

Na egzaminie eksternistycznym z historii z zakresu szkoły podstawowej zdający może posługiwać się lupą.

Szczegółowe informacje dotyczące materiałów i przyborów pomocniczych, z których mogą korzystać zdający na egzaminie eksternistycznym z historii (w tym osoby, którym dostosowano warunki przeprowadzenia egzaminu), będą ogłaszane w komunikacie dyrektora Centralnej Komisji Egzaminacyjnej.

2.

Przykładowy arkusz egzaminacyjny z zasadami oceniania rozwiązań zadań

W Informatorze zamieszczono *Przykładowy arkusz egzaminacyjny* oraz *Zasady oceniania rozwiązań zadań*. Przy każdym zadaniu w arkuszu podano (po numerze zadania) liczbę punktów możliwych do uzyskania za jego rozwiązanie. W *Zasadach oceniania rozwiązań zadań* dla każdego zadania podano:

- najważniejsze wymagania ogólne i szczegółowe, które są sprawdzane w danym zadaniu
- zasady oceniania rozwiązań zadań
- poprawne rozwiązanie każdego zadania zamkniętego oraz przykładowe rozwiązanie każdego zadania otwartego.

Arkusz zawiera informacje prawnie chronione do momentu rozpoczęcia egzaminu.

<p>PESEL (wypełnia zdający)</p> <table border="1" style="margin: auto;"> <tr> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> </tr> </table>																					<p>PHIP-100-19XX</p>

EGZAMIN EKSTERNISTYCZNY Z HISTORII

SZKOŁA PODSTAWOWA

DATA: [dzień miesiąc rok]

CZAS PRACY: **120 minut**

LICZBA PUNKTÓW DO UZYSKANIA: **40**

Instrukcja dla zdającego

1. Sprawdź, czy arkusz egzaminacyjny zawiera 24 strony (zadania 1–28). Ewentualny brak zgłoś przewodniczącemu zespołu nadzorującego egzamin.
2. Odpowiedzi zapisz w miejscu na to przeznaczonym przy każdym zadaniu.
3. Zapoznaj się uważnie ze źródłami, a następnie wykonaj zadania umieszczone pod nimi. Odpowiadaj tylko własnymi słowami – chyba że w zadaniu polecono inaczej. Udzielaj tyłu odpowiedzi, o ile Cię poproszono.
4. Pisz czytelnie. Używaj długopisu albo pióra tylko z czarnym tuszem/atramentem.
5. Nie używaj korektora, a błędne zapisy wyraźnie przekreśl.
6. Pamiętaj, że zapisy w brudnopisie nie będą oceniane.
7. Na tej stronie i na karcie punktowania w wyznaczonych miejscach wpisz swój numer PESEL i przyklej naklejkę z kodem. Nie wpisuj żadnych znaków w części przeznaczonej dla egzaminatora.
8. Pamiętaj, że w razie stwierdzenia niesamodzielnego rozwiązywania zadań egzaminacyjnych lub zakłócania prawidłowego przebiegu egzaminu w sposób, który utrudnia pracę pozostałym osobom zdającym, przewodniczący zespołu nadzorującego przerywa i unieważnia egzamin eksternistyczny.

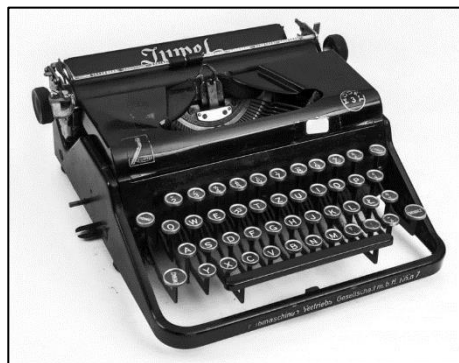
Życzymy powodzenia!

Zadanie 1. (0–1)

Fotografie

1.

2.

3.

4.

<https://t1.pixers.pics>; <https://yestersen.pl>;
<https://st2.depositphotos.com>; <https://magivanga.files.wordpress.com>

Dokończ zdanie. Zaznacz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Źródła historyczne zaliczane do materialnych pisanych zostały przedstawione na ilustracjach oznaczonych numerami

- A. 1. i 2.
- B. 1. i 4.
- C. 2. i 3.
- D. 3. i 4.

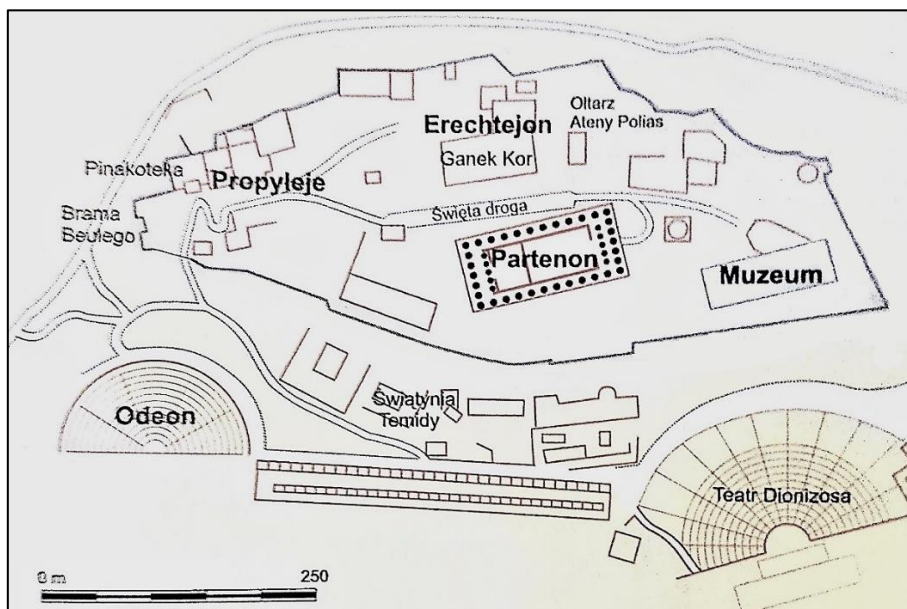
Zadanie 2. (0–1)**Fragment tekstu popularnonaukowego**

Większość [terenu] stanowią góry. Głównie wapienne, wytwarzające mało gleby i bardzo podatne na erozję. Niewielkie żyzne równiny są w większości wtłoczone między masywy górskie. [...] Fakt, iż kolebka cywilizacji europejskiej była najmniejszą i najuboższą krainą świata śródziemnomorskiego, frapował już starożytnych. Szczupłość zasobów dawała się jednak zrekompensować pracą i przedsiębiorczością, zwłaszcza dzięki innemu czynnikowi naturalnemu – wszechobecnemu morzu. Ogromna, w porównaniu z komunikacją lądową, łatwość przepływu idei i towarów drogą morską stanowiła potężny bodziec do wykształcenia ruchliwości intelektualnej, właściwej ludom żeglarzy i kupców.

A. Ziółkowski, *Człowiek i historia* [...], Warszawa 2002, s. 65–66.

Oceń prawdziwość podanych zdań. Zaznacz P, jeśli zdanie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

1.	Opisane warunki naturalne sprzyjały rozwojowi cywilizacji o charakterze rolniczym.	P	F
2.	Morze ułatwiało mieszkańcom opisanego terenu kontakty z innymi cywilizacjami.	P	F

Zadanie 3. (0–1)**Plan fragmentu starożytnego miasta**

Britannica. Edycja polska, t. 2, Poznań 1997–2005, s. 333.

Podaj argument potwierdzający, że ilustracja przedstawia miasto powstałe w kręgu starożytnej cywilizacji greckiej.

.....

.....

Zadanie 4. (0–1)

Źródło 1. Fragment *Roczników* Pliniusza Korneliusza Tacyta

[N]ie ustępowała hańbiąca pogłoska i nadal wierzono, że pożar był nakazany. Aby ją więc usunąć, podstawił [cesarz] Neron winowajców i dotknął najbardziej wyszukanymi kaźniami tych, których znienawidzono [...], a których gmin chrześcijanami nazywał. [...] Schwytano więc naprzód tych, którzy tę wiarę publicznie wyznawali [...] i udowodniono im nie tyle zbrodnię podpalenia, ile nienawiść ku rodzajowi ludzkiemu. A śmierci ich przydano to urągowisko, że okryci skórami dzikich zwierząt ginęli rozszarpywani przez psy albo przybici do krzyżów [...]. Na to widowisko ofiarował Neron swój park i wydał igrzysko w cyrku [...].

Na podstawie: D. Ostapowicz, S. Suchodolski, D. Szymikowski, *Od Hammurabiego do Fukuyamy, Od starożytności do 1789 roku*, t. 1, Gdańsk 1999, s. 40.

Źródło 2. Obraz Henryka Siemiradzkiego *Pochodnie Nerona*

<https://muzea.malopolska.pl>

Odwołując się do zamieszczonych źródeł, wyjaśnij, jaki był stosunek cesarza Nerona do wyznawców religii chrześcijańskiej.

.....

.....

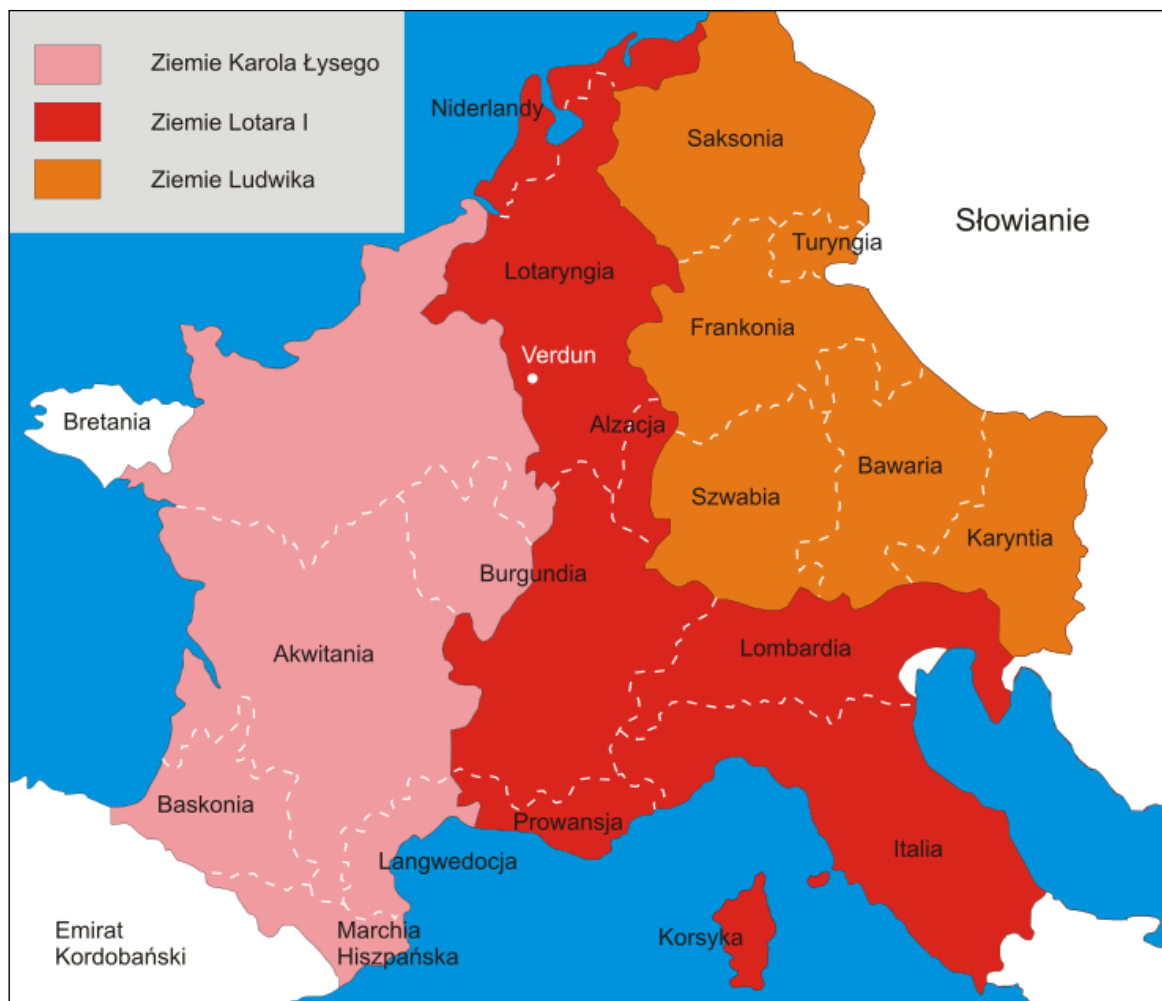
.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 5. (0–1)**Źródło 1. Mapa**

<https://upload.wikimedia.org>

Źródło 2. Tekst źródłowy

R. 843. Gdy możni dokonali oznaczenia działów królestwa i podzielili je na trzy części, trzech królowie, zjechawszy się w sierpniu, w mieście galijskim [...], rozdzielili państwo pomiędzy siebie: Ludwik mianowicie otrzymał część wschodnią, Karol zaś dzierżył zachodnią. Lotariuszowi, najstarszemu z nich, los przydzielił środkową, leżącą między dwoma poprzednimi.

Wiek V–XV w źródłach [...], oprac. M. Sobańska-Bondaruk, S.B. Lenard, Warszawa 1999, s. 74–75.

Oceń prawdziwość podanych zdań. Zaznacz P, jeśli zdanie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

1.	Mapa przedstawia podział państwa Karolingów w Verdun.	P	F
2.	Podczas podziału opisanego w tekście źródłowym Ludwik otrzymał większość terenów dzisiejszej Francji.	P	F

Zadanie 6. (0–2)

Fotografie

1.

2.

3.

<https://www.de.academic.ru>; <https://www.polskiepomorze.pl>; <https://www.ulice-warszawy.pl>

6.1. Uzupełnij zdanie.

Budowlę wzniesioną w stylu architektonicznym, który upowszechnił się na ziemiach polskich w XIII–XIV wieku, przedstawia fotografia oznaczona numerem

6.2. Uzasadnij wybór, odwołując się do cech stylu architektonicznego.

.....

.....

.....

Zadanie 7. (0–1)

Ilustracje

1.

2.

<https://www.poczeta.com>; <https://www.rp.pl>

Nazwij przedstawione na ilustracjach wydarzenia charakterystyczne dla życia średniowiecznych rycerzy.

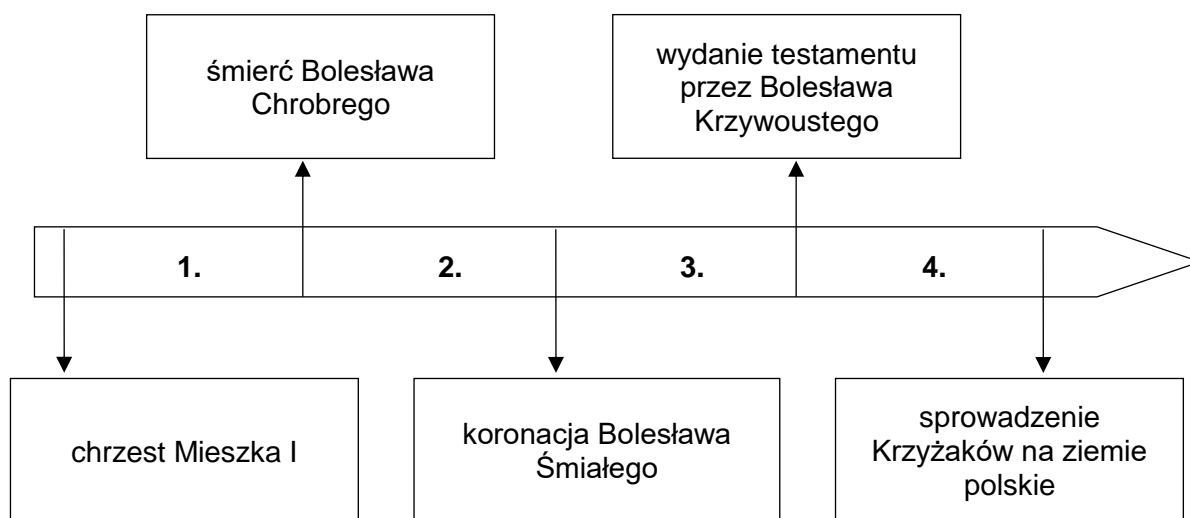
Ilustracja 1.:

Ilustracja 2.:

Zadanie 8. (0–1)**Źródło 1. Fragment *Kroniki Galla Anonima***

Również i to uważamy za godne przekazania pamięci, że za jego czasów cesarz Otto Rudy przybył do [grobu] św. Wojciecha dla modlitwy i pojednania, a zarazem w celu poznania sławnego Bolesława [...]. Zważywszy jego chwałę, potęgę i bogactwo, cesarz rzymski zawołał w podziwie: „Na koronę mego cesarstwa! To, co widzę, większe jest niż wieść głosiła!” [...] A zdjęwszy z głowy swej diadem cesarski, włożył go na głowę Bolesława na [zadatek] przyjścia i przyjaźni [...].

Na podstawie: <https://www.law.uj.edu.pl>

Źródło 2. Taśma chronologiczna

Dokończ zdanie. Zaznacz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Wydarzenia przedstawione w tekście rozegrały się w okresie oznaczonym na taśmie chronologicznej numerem

- A. 1.
- B. 2.
- C. 3.
- D. 4.

Zadanie 9. (0–1)

Mapa

- dzielnica senioralna
- ziemie pod zwierzchnictwem seniora

<https://www.wlaczpolske.pl>

Uzasadnij, że mapa przedstawia ziemie polskie po śmierci księcia Bolesława Krzywoustego.

.....

.....

.....

.....

Zadanie 10. (0–2)

Fragment przywileju koszyckiego z 1374 r.

My Ludwik, z Bożej łaski węgierski, polski, dalmacki etc. król, chcemy, aby doszło do wiadomości wszystkich, tak obecnych, jak i przyszłych [...]. Ponieważ [...] rzeczona szlachta nasza, w szczególnej swej do nas miłości, przyjęła sobie za księcia i pana [...] potomstwo nasze żeńskie, tak samo jak męskie – przeto [...] zwalniamy i wyjmujemy od składania wszelkich danin, podatków i opłat [...].

Wiek V–XV w źródłach [...], oprac. M. Sobańska-Bondaruk, S.B. Lenard, Warszawa 1999, s.183–184.

10.1. Uzupełnij zdanie.

Przytoczony dokument wydano w wieku.

10.2. Wyjaśnij, dlaczego panujący władca wydał przytoczony dokument.

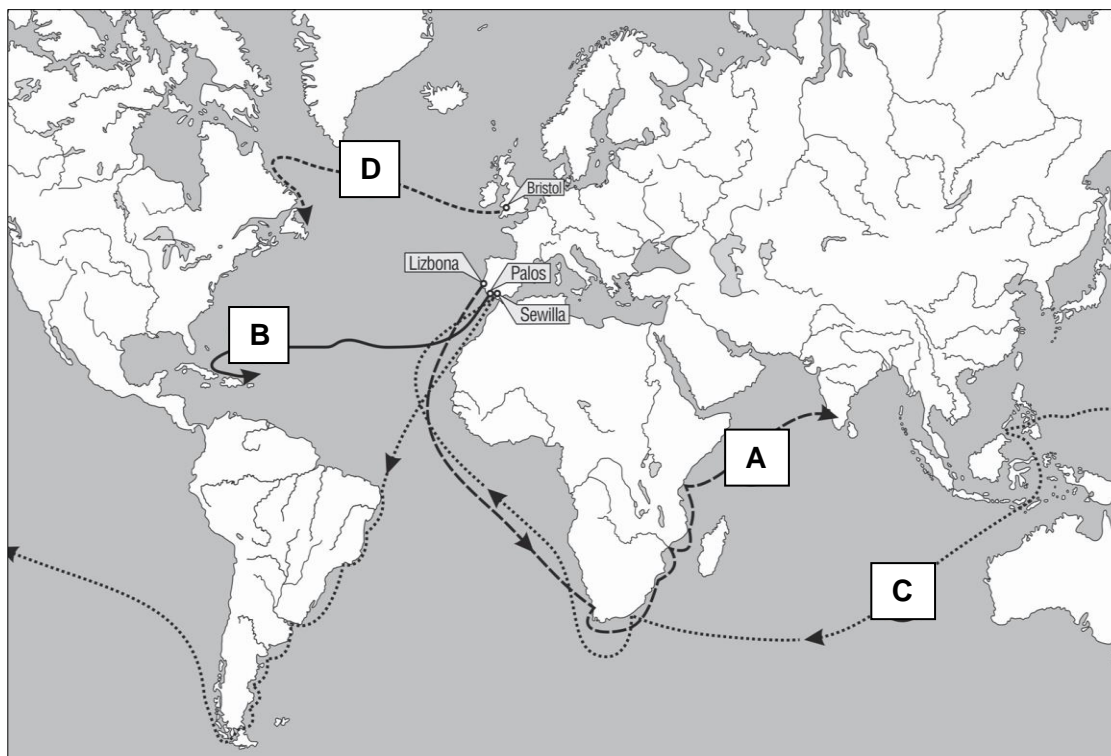
.....

.....

.....

Zadanie 11. (0–2)

Źródło 1. Mapa. Wyprawy geograficzne

Na podstawie: *Atlas historyczny. Od starożytności do współczesności*, Warszawa 2008, s. 46–47.

Źródło 2. Opisy wypraw geograficznych**Tekst 1.**

W roku 1497 król Manuel portugalski posłał cztery okręty dla odkrycia wyszukania korzeni. Dowódcą tych okrętów był Vasco da Gama. W niedzielę 8 lipca 1497 r. podnieśliśmy kotwicę w Rastello. [...] 17 maja, po 23 dniach na bezbrzeżnym morzu, ujrzeliśmy ziemię [...], a następnie dopłynęliśmy do miasta Kalikut. [...]

T. Maresz, K. Juszczyk, *Historia w tekstach źródłowych*, t. 1, Rzeszów 2000, s. 63–64.

Tekst 2.

Wyruszyliśmy z Palos w piątek 3 sierpnia 1492 r. o szóstej rano, trzema statkami, którym nadałem miana: „Santa Maria”, „Pinta” i „Nina”. [...] Mijały kolejne dni naszej wyprawy. Przypuszczałem, że moje obliczenia co do odległości między Europą a Azją mogą być niedokładne, przez co niepokoiłem się. [...] Marynarze na naszych statkach zaczęli się buntować i nie raz słyszałem głosy: „Zawróćmy”. Koniec naszych wątpliwości nadszedł z dniem 12 października. W świetle księżycy wyraźnie widać było ziemię. [...] Po dokładnym obejściu nowo odkrytego przez nas obszaru zrozumiałem, że jesteśmy na wyspie. Ochrzciłem ją „San Salvador”.

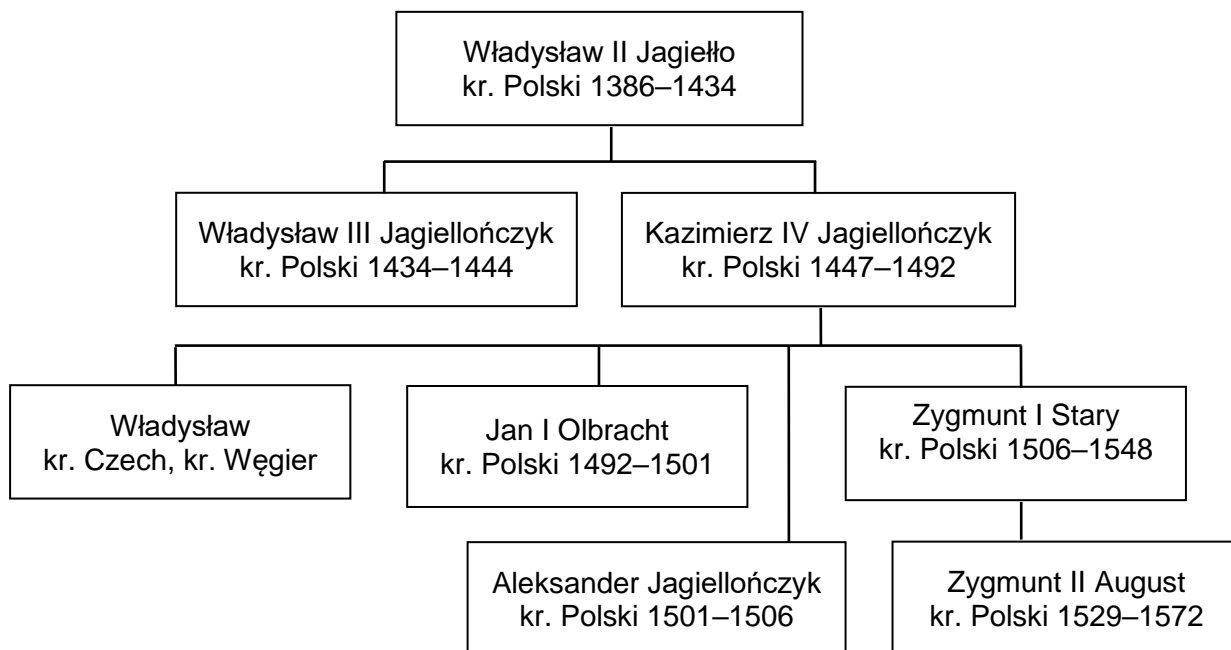
<https://www.portal-pisarski.pl>

Każdemu opisowi wyprawy geograficznej przyporządkuj jedną z tras wypraw, które oznaczono na mapie literami A–D. W każdym wierszu tabeli zaznacz właściwą literę.

11.1.	tekst 1.	A	B	C	D
11.2.	tekst 2.	A	B	C	D

Zadanie 12. (0–1)

Źródło 1. Tablica genealogiczna Jagiellonów

kr. – król

1386–1434 – lata panowania

Na podstawie: *Dynastie Europy*, red. A. Mączak, Wrocław 2009.

Źródło 2. Fragment dokumentu autorstwa Marcina Lutra

56. Skarby Kościoła, z których papież czerpie rozdając odpusty, nie są dokładnie wymienione ani podane do wiadomości ludu Chrystusowego.

82. Dlaczego jednak papież nie uwalnia wszystkich dusz z czyśćca z przyczyny najświętszej miłości i najwyższej potrzeby dusz, co byłoby rzeczą najsprawiedliwszą, gdy tymczasem nieskończoną ilość dusz uwolnił dla podłej monety, złożonej na budowę bazyliki – więc rzeczy małej wagi.

Wiek XVI–XVIII w źródłach. [...], oprac. M. Sobańska-Bondaruk, S.B. Lenard, Warszawa 1997, s.123–125.

Dokończ zdanie. Zaznacz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Przytoczony dokument wydano za panowania w Polsce

- A. następcy Zygmunta II Augusta.
- B. przodka Zygmunta I Starego.
- C. syna Władysława II Jagiełły.
- D. brata Jana I Olbrachta.

Zadanie 13. (0–3)**Fragment obrazu Jana Matejki**

<https://www.dzieje.pl>

Uzupełnij poniższy tekst. Przyporządkuj do każdego zdania właściwe uzupełnienie spośród oznaczonych literami A–C.

Obraz przedstawia **13.1.** Władca Polski przedstawiony na obrazie to **13.2.**

Przedstawione wydarzenia rozegrały się w okresie **13.3.**

- 13.1.** A. hołd lenny
 B. pasowanie na rycerza
 C. koronację królewską
- 13.2.** A. Władysław II Jagiełło
 B. Kazimierz IV Jagiellończyk
 C. Zygmunt I Stary
- 13.3.** A. średniowiecza
 B. renesansu
 C. oświecenia

Zadanie 14. (0–1)**Fragment dokumentu**

Iż za żywota naszego my i potomkowie nasi, królowie polscy [...] nie mamy mianować ani obierać [...] króla, na państwo sukcesora naszego sadzać, a to dlatego, aby zawdy wiecznymi czasy po zejściu naszym i potomków naszych wolne obieranie zostało wszem stanom koronnym; dla czego i tytułu dziedzica używać nie mamy ani potomkowie nasi, królowie polscy.

Wiek VI–XVIII w źródłach. [...], oprac. M. Sobańska-Bondaruk, S.B. Lenard, Warszawa 1997, s. 108.

Dokończ zdanie. Zaznacz odpowiedź A albo B i jej uzasadnienie 1., 2. albo 3.

Zacytowany fragment pochodzi z

A.	artykułów henrykowskich,	ponieważ zawiera	1.	zasady prowadzenia polityki zagranicznej przez potomków króla.
			2.	osobiste zobowiązania nowo wybranego króla.
B.	<i>pacta conventa</i> ,		3.	uregulowania dotyczące wyboru króla w drodze wolnej elekcji.

Zadanie 15. (0–1)**Fragment *Śpiewów historycznych* Juliana Ursyna Niemcewicza**

Przed kim Osmana uległa potęga,
Kto świeżym laurem czoło swe ozdobił,
Ten po najwyższą godność śmieie sięga,
Wart berła, kto się mieczem berła dobił. [...]

Kara Mustafa, tłum Turków zawzięty,
Groźnie się zbliżał ku wiedeńskim szańcom.
Uciekł Leopold, bojaźnią przejęty,
Stolicę na łup wydając pogańcom.

Tu poseł jego, widząc króla [...],
„Ratuj! – zawołał – i Wiedeń, i państwo!”
To mówiąc z płaczem upadł na kolana,
A legat przydał: „Ratuj chrześcijaństwo!”

<https://www.literat.ug.edu.pl>

Podaj imię i nazwisko króla Polski, którego upamiętnia przedstawiony tekst.

.....

Zadanie 16. (0–3)**Fragmenc Ustawy rządowej z dnia 3-go maja [...] roku**

[...] W imię Boga w Trójcy Świętej Jedynejo. Stanisław August z Bożej Łaski i woli Narodu Król Polski, Wielki Książę Litewski, Ruski, Pruski, [...] wraz z stanami skonfederowanymi w liczbie podwójnej naród polski reprezentującymi.

[...] Wszelka władza społeczności ludzkiej początek swój bierze z woli narodu. Aby więc całość państw, wolność obywatelska i porządek społeczności w równej wadze na zawsze zostawały, trzy władze rząd narodu polskiego składać powinny i z woli prawa niniejszego na zawsze składać będą, to jest: władza prawodawcza w Stanach zgromadzonych, władza najwyższa wykonawcza w królu i Straży, i władza sądownicza w jurysdykcjach na ten koniec ustanowionych lub ustanowić się mających.

<https://www.libr.sejm.gov.pl>

16.1. Podaj rok, w którym uchwalono przytoczony dokument.

.....

16.2. Podaj, kto zgodnie z treścią dokumentu jest źródłem wszelkiej władzy w państwie.

.....

16.3. Podaj nazwę zasady, którą ilustruje podkreślony fragment tekstu.

.....

Zadanie 17. (0–1)

Mapa

- granice państw zaborczych
- Kierunki działania
- główne siły powstańczych
- mniejszych oddziałów powstańczych
- główne wojsk rosyjskich
- ważniejsze bitwy
- główne trasy Wielkiej Emigracji (do Francji, Anglii, Stanów Zjednoczonych, Belgii)

<https://www.wlaczpolske.pl>

Dokończ zdanie. Zaznacz odpowiedź A albo B i jej uzasadnienie 1., 2. albo 3.

Mapa ilustruje wydarzenia z

A.	II połowy XVIII wieku,	w których uczestniczyły wojska	1.	Księstwa Warszawskiego.
			2.	Królestwa Polskiego.
B.	I połowy XIX wieku,		3.	Rzeczypospolitej Obojga Narodów.

Zadanie 18. (0–1)**Fragment tekstu popularnonaukowego**

Powstanie [...] było najdłużej trwającym zrywem niepodległościowym w epoce porozbiorowej. [...] [W]ywołało falę antypolskiego szowinizmu w społeczeństwie rosyjskim. Umocniło to kurs reakcji i represji, unifikacji administracyjnej Królestwa z Cesarstwem, rusyfikacji ziem polskich, tłumienia życia politycznego i społecznego. [...] Klęska i represje w zaborze rosyjskim wywołały ostrą krytykę powstania ze strony kół konserwatywno-ugodowych, z drugiej zaś strony [powstanie] wywarło wielki wpływ na kształtowanie się świadomości narodowej mas ludowych oraz postaw i programów politycznych przed 1918 r.

<https://www.muzhp.pl>

Podaj nazwę powstania, do którego odnosi się przedstawiony tekst.

.....

Zadanie 19. (0–1)**Fragment wspomnień**

Chodziłem do szkoły polskiej. Wprawdzie historia Polski była przedmiotem nieobowiązkowym, ale uczono jej na podstawie źródeł polskich. Czytywało się dzienniki polskie, a cenzura ich była dość łagodna. Sędzia polski sądził, teatr polski nas bawił. Obchodziliśmy wszystkie święta narodowe, cóż więc dziwnego, że zacierała się w nas świadomość, że się jest poddanym obcego państwa, i że nie Polsce, tylko jemu służyć się musi.

Na podstawie: A. Wysocki, *Sprzed pół wieku*, Kraków 1956, s. 6.

Rozstrzygnij, czy przedstawiony opis dotyczy ziem polskich, które w II połowie XIX wieku znajdowały się pod panowaniem rosyjskim. Odpowiedź uzasadnij.

Rozstrzygnięcie:

Uzasadnienie:

.....

.....

Zadanie 20. (0–1)

Fotografie

<https://www.britishcouncil.org>; <https://www.mirror.co.uk>

Dokończ zdanie. Zaznacz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Konflikt, w czasie którego wykonano zamieszczone fotografie, to

- A. kampania napoleońska.
- B. Wiosna Ludów.
- C. wojna secesyjna w USA.
- D. I wojna światowa.

Zadanie 21. (0–3)

Źródło 1. Fotografia. Oficerowie I Brygady Legionów

<https://www.dworekmarszalka.wspolnotapolska.org.pl>

Źródło 2. Fragment pieśni

My, Pierwsza Brygada
 Legiony – to żołnierska nuta,
 Legiony – to ofiarny stos,
 Legiony – to żołnierska buta,
 Legiony – to straceńców los.

My, Pierwsza Brygada,
 Strzelecka gromada,
 Na stos rzuciliśmy
 Swój życia los,
 Na stos, na stos!

<https://www.bibliotekapiosenki.pl>

Uzupełnij poniższy tekst. Przyporządkuj do każdego zdania właściwe uzupełnienie spośród oznaczonych literami A–C.

Pieśń powstała w **21.1.** I Brygadą Legionów dowodził **21.2.**

Żołnierze służący w I Brygadzie Legionów walczyli przeciwko **21.3.**

- 21.1. A.** XVIII wieku
B. XIX wieku
C. XX wieku

- 21.2. A.** Jan Henryk Dąbrowski
B. Romuald Traugutt
C. Józef Piłsudski

- 21.3. A.** Austriakom
B. Rosjanom
C. Niemcom

Zadanie 22. (0–2)

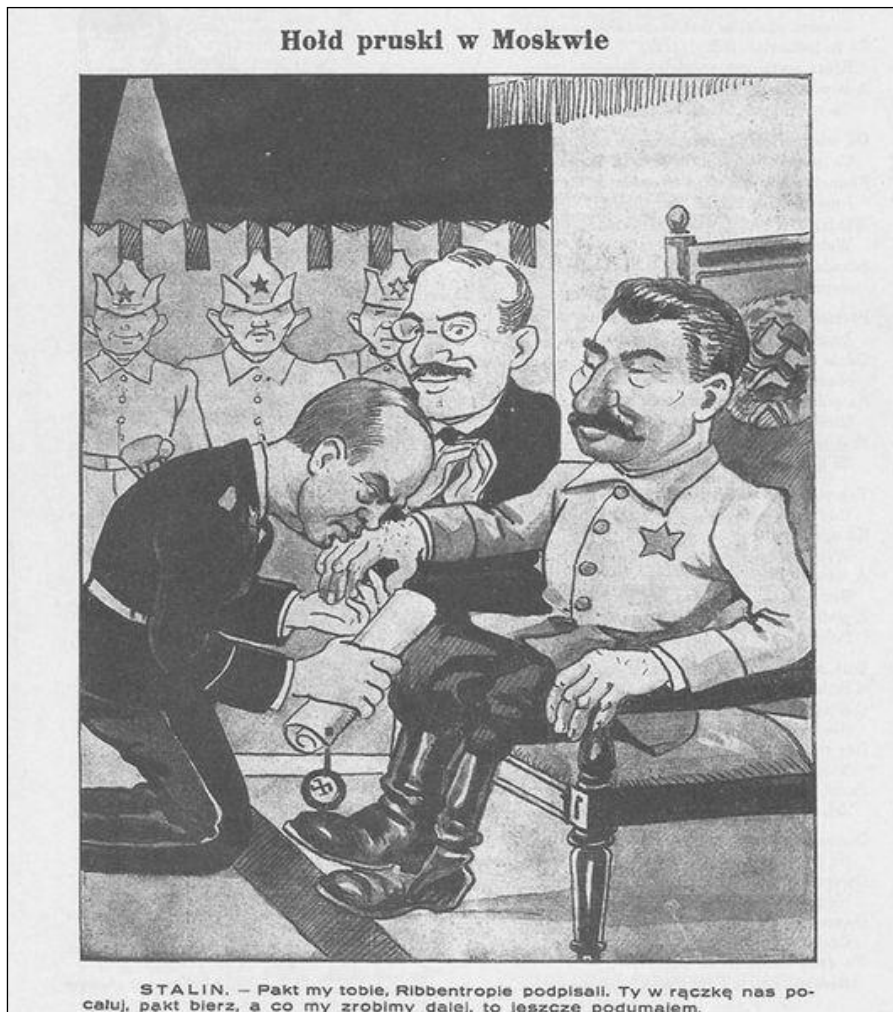
Spośród poniższych wydarzeń oznaczonych literami A–D wybierz wydarzenie chronologicznie pierwsze i chronologicznie ostatnie. W każdym wierszu tabeli zaznacz właściwą literę.

- A.** uchwalenie konstytucji kwietniowej
B. zamach majowy Józefa Piłsudskiego
C. wybuch wojny polsko-bolszewickiej
D. uchwalenie konstytucji marcowej

22.1.	wydarzenie chronologicznie pierwsze	A	B	C	D
22.2.	wydarzenie chronologicznie ostatnie	A	B	C	D

Zadanie 23. (0–2)

Rysunek satyryczny

Podpis pod rysunkiem:

STALIN – Pakt my tobie, Ribbentropie, podpisali. Ty w rączkę nas pocałuj, pakt bierz, a co my zrobimy dalej, to jeszcze podumajem (pol. *pomyślimy*).

Mucha, sierpień 1939 roku; <https://www.stalin.tv>

Podaj nazwy dwóch państw, które zawarły porozumienie zilustrowane na rysunku satyrycznym. Odpowiedź uzasadnij, odwołując się do elementów graficznych karykatury.

.....

.....

.....

.....

Zadanie 24. (0–1)**Fragment publikacji informacyjnej**

COP wyrósł z potrzeb ekonomicznych i militarnych Polski. Z inicjatywą i kooperacją tych czynników należy wiązać i jego powstanie; pod względem wojskowym COP jest nowoczesnym rozszerzeniem dotychczasowego „trójkąta bezpieczeństwa”, jest tworzeniem potężnego zaplecza przemysłowego dla armii frontowej, uniezależnionego energetycznie, surowcowo, technicznie i aprowizacyjnie – od tych źródeł własnych, które w czasie wojny mogą być łatwo odcięte od podstawy aprowizacyjnej armii lub zniszczone.

H. Radocki, [...] w *Polsce*, Warszawa 1939.

Rozwiń użyty w tekście skrótowiec COP.

.....

Zadanie 25. (0–2)

Do każdego biogramu dobierz odpowiadającą mu postać. Odpowiedzi wybierz spośród podanych.

Jan Bytnar • Witold Pilecki • Tadeusz Zawadzki • Stefan Rowecki

		Imię i nazwisko
1.		Dobrowolny więzień obozu koncentracyjnego w Auschwitz, oficer Komendy Głównej Armii Krajowej, więzień polityczny okresu stalinowskiego.
2.		Harc mistrz, podporucznik Armii Krajowej, komendant Grup Szturmowych na terenie Warszawy. Jego pseudonimem nazwano batalion, który walczył w powstaniu warszawskim.

Na podstawie: [https://www.\[...\]ipn.gov.pl](https://www.[...]ipn.gov.pl)

Zadanie 26. (0–1)

Fragment przemówienia premiera Józefa Cyrankiewicza

Obywatele, mieszkańcy Poznania, robotnicy, inteligenci, młodzieży! Mówię do was z głębokim bólem, bo to nasze piękne [...] miasto stało się terenem zbrodniczej prowokacji i krwawych zjść, które wstrząsnęły sumieniem każdego uczciwego poznaniaka, każdego Polaka, i które społeczeństwo z całych swoich sił stanowczo potępia. [...] Każdy prowokator czy szaleniec, który odważy się podnieść rękę przeciw władzy ludowej, niech będzie pewien, że mu tę rękę władza odrąbie w interesie klasy robotniczej, w interesie chłopstwa pracującego i inteligencji.

<https://www.przemowienia.com>

Dokończ zdanie. Zaznacz właściwą odpowiedź spośród podanych.

W przytoczonym przemówieniu premier Józef Cyrankiewicz odnosi się do wydarzeń, które rozegrały się w roku

- A. 1945.
- B. 1956.
- C. 1970.
- D. 1976.

Zadanie 27. (0–1)

Fragmenty tekstów popularnonaukowych

Tekst 1.

Bezpośrednią przyczyną strajków i demonstracji była wprowadzona 12 grudnia podwyżka cen detalicznych mięsa, przetworów mięsnych oraz innych artykułów spożywczych. Władze PZPR wydały rozkaz użycia broni palnej przeciwko demonstrującym robotnikom.

Tekst 2.

Bezpośrednią przyczyną strajków było przemówienie premiera Piotra Jaroszewicza, transmitowane na żywo w radiu i telewizji 24 czerwca, w którym ogłoszono „nowe ceny”. Podwyżki miały sięgnąć 70%. Wybuchły zamieszki, następnego dnia strajkowało już 97 zakładów, m.in. w Radomiu, Ursusie i Płocku.

Tekst 3.

Bezpośrednią przyczyną wybuchu zjść była demonstracja studentów pod pomnikiem Adama Mickiewicza przeciwko zdjęciu przez cenzurę spektaklu *Dziady* w reżyserii Kazimierza Dejmka, granego w warszawskim Teatrze Narodowym. Milicja rozpędziła tłum pałkami i aresztowała 35 manifestantów. W odwecie studenci zorganizowali 8 marca na dziedzińcu Uniwersytetu Warszawskiego wiec, który został krwawo stłumiony.

Dokończ zdanie. Zaznacz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Teksty opisujące wydarzenia w latach 60. i 70., ułożone w kolejności chronologicznej, to:

- A. tekst 1., tekst 2., tekst 3.
- B. tekst 2., tekst 3., tekst 1.
- C. tekst 3., tekst 1., tekst 2.
- D. tekst 3., tekst 2., tekst 1.

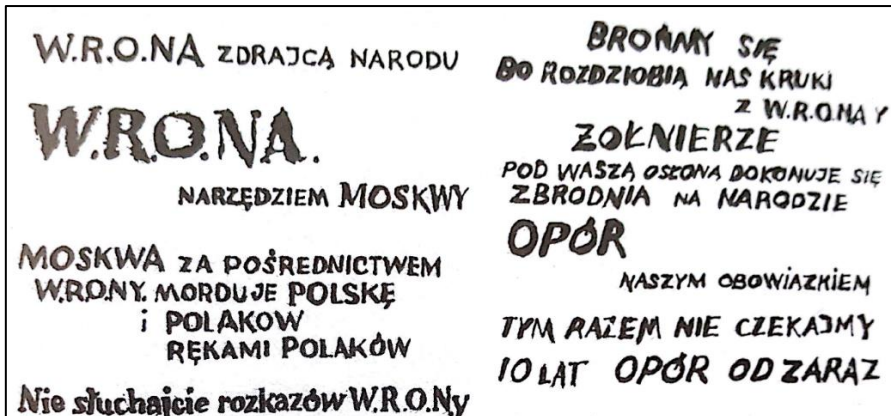
Zadanie 28. (0–1)

Źródło 1. Fragment gazety codziennej z okresu PRL

<https://www.wiadomosci.wp.pl>

Źródło 2. Hasła opozycji antykomunistycznej w Polsce

Stan wojenny. Teki edukacyjne IPN, Warszawa 2003, s. 68.

Uzasadnij, odwołując się do źródła 1., że hasła opozycji antykomunistycznej przedstawione w źródle 2. pochodzą z okresu stanu wojennego.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

BRUDNOPIS (*nie podlega ocenie*)

ZASADY OCENIANIA ROZWIĄZAŃ ZADAŃ

Uwaga: Akceptowane są wszystkie odpowiedzi merytorycznie poprawne i spełniające warunki zadania.

Zadanie 1. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. 1. Krytyczne analizowanie informacji uzyskanych z różnych źródeł [...], próba wyciągnięcia z nich wniosków.	II. Refleksja nad historią jako nauką. Zdający: 3) rozpoznaje rodzaje źródeł historycznych.

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

D

Zadanie 2. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. 1. Krytyczne analizowanie informacji uzyskanych z różnych źródeł [...], próba wyciągnięcia z nich wniosków.	I. Cywilizacje starożytne. Zdający: 2) lokalizuje w czasie i przestrzeni cywilizacje [...] starożytnej Grecji.

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź zawierająca dwa poprawne wskazania.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

1. F

2. P

Zadanie 3. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. 1. Krytyczne analizowanie informacji uzyskanych z różnych źródeł [...]. III. Tworzenie narracji historycznej. 3. Przedstawianie argumentów uzasadniających własne stanowisko w odniesieniu do procesów [...] historycznych.	I. Cywilizacje starożytne. Zdający: 5) charakteryzuje najważniejsze osiągnięcia kultury materialnej i duchowej świata starożytnego w różnych dziedzinach: [...] architekturze, sztuce [...].

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Przykładowe rozwiązanie

- Na planie miasta znajdują się świątynie poświęcone bogom greckim (Atenie, Temidzie).
- Na ilustracji przedstawiono Partenon, jedną z najbardziej znanych świątyń greckich.
- Grecy byli twórcami teatru – na ilustracji zaznaczono budynek teatru.
- Ilustracja przedstawia Akropol ateński (wzgórze w jednym z polis greckich).
- Teatr Dionizosa wskazuje na Grecję, gdyż ku czci boga Dionizosa organizowano widowiska teatralne i powstała budowla temu służąca.

Zadanie 4. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. 1. Krytyczne analizowanie informacji uzyskanych z różnych źródeł [...], próba wyciągania z nich wniosków. III. Tworzenie narracji historycznej. 3. Przedstawianie argumentów uzasadniających własne stanowisko w odniesieniu do procesów i postaci historycznych.	I. Cywilizacje starożytne. Zdający: 6) umiejscawia w czasie i przestrzeni narodziny oraz rozprzestrzenianie się chrześcijaństwa.

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Przykładowe rozwiązanie

Cesarz Neron prześladował chrześcijan. Oskarżył ich o podpalenie Rzymu. Zastosował wobec wyznawców Chrystusa niezwykle okrutne represje, które zostały przedstawione w tekście i na ilustracji (palenie chrześcijan).

Zadanie 5. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. 1. Krytyczne analizowanie informacji uzyskanych z różnych źródeł (w tym kartograficznych) [...]. 2. Lokalizacja w przestrzeni procesów, zjawisk i faktów historycznych przy wykorzystaniu map i planów w różnych skalach.	III. Średniowieczna Europa. Zdający: 1) umiejscawia w czasie i przestrzeni państwo Franków;

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź zawierająca dwa poprawne wskazania.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

1. P
2. F

Zadanie 6. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. Chronologia historyczna. 4. Umieszczanie procesów, zjawisk i faktów historycznych w czasie [...]. II. Analiza i interpretacja historyczna. 1. Krytyczne analizowanie informacji uzyskanych z różnych źródeł [...], próba wyciągania z nich wniosków.	IV. Społeczeństwo i kultura średniowiecznej Europy. Zdający: 3) [...] rozpoznaje zabytki kultury średniowiecza, wskazuje różnice między stylem romańskim a stylem gotyckim.

6.1.**Zasady oceniania**

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

2

6.2.**Zasady oceniania**

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Przykładowe rozwiązanie

W XIII i XIV wieku na ziemiach polskich upowszechnił się styl gotycki. Charakteryzował się budowlami ceglany/z cegły. Są widoczne wąskie, długie okna i portal z ostrymi łukami.

Zadanie 7. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. 1. Krytyczne analizowanie informacji uzyskanych z różnych źródeł [...], próba wyciągania z nich wniosków.	IV. Społeczeństwo i kultura średniowiecznej Europy. Zdający: 1) przedstawia instytucje systemu lennego, wyjaśnia pojęcie stanu i charakteryzuje podziały społeczne w średniowieczu; 3) porównuje kulturę rycerską i kulturę miejską [...].

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

1. pasowanie na rycerza

2. turniej rycerski

Zadanie 8. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. Chronologia historyczna. 3. Obliczanie upływu czasu między wydarzeniami historycznymi. 4. Umieszczanie procesów, zjawisk i faktów historycznych w czasie [...]. II. Analiza i interpretacja historyczna. 1. Krytyczne analizowanie informacji uzyskanych z różnych źródeł [...], próba wyciągnięcia z nich wniosków.	V. Polska w okresie wczesnopiastowskim. Zdający: 3) charakteryzuje rozwój i kryzys monarchii Bolesława Chrobrego [...].

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

A

Zadanie 9. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. 1. Krytyczne analizowanie informacji uzyskanych z różnych źródeł (w tym kartograficznych), próba wyciągnięcia z nich wniosków. 2. Lokalizacja w przestrzeni procesów, zjawisk i faktów historycznych przy wykorzystaniu map i planów w różnych skalach.	VI. Polska w okresie rozbitcia dzielnicowego. Zdający: 1) umieszcza w czasie i przestrzeni Polskę okresu rozbitcia dzielnicowego.

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Pod koniec swojego życia Bolesław Krzywousty spisał testament, w którym podzielił Polskę na dzielnice. Mapa przedstawia skutki wprowadzenia testamentu księcia Bolesława.

Zadanie 10. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. 1. Krytyczne analizowanie informacji uzyskanych z różnych źródeł [...], próba wyciągnięcia z nich wniosków. III. Tworzenie narracji historycznej.	VII. Polska w XIV i XV wieku. Zdający: 3) opisuje związki Polski z Węgrami w XIV i XV wieku.

3. Przedstawianie argumentów uzasadniających własne stanowisko w odniesieniu do [...] postaci historycznych.	
--	--

10.1.**Zasady oceniania**

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

XIV / 14

10.2.**Zasady oceniania**

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Król chciał zapewnić sukcesję (panowanie w Polsce) jednej ze swoich córek.

Zadanie 11. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. 1. Krytyczne analizowanie informacji uzyskanych z różnych źródeł (w tym kartograficznych), próba wyciągania z nich wniosków; 2. Lokalizacja w przestrzeni procesów, zjawisk i faktów historycznych przy wykorzystaniu map i planów w różnych skalach.	VIII. Wielkie odkrycia geograficzne. Zdający: i kulturowe Europy oraz Nowego Świata; 2) umieszcza w czasie i przestrzeni wyprawy Krzysztofa Kolumba, Vasco da Gamy, Ferdynanda Magellana [...].

Zasady oceniania

2 pkt – odpowiedź zawierająca zaznaczenie dwóch poprawnych liter.

1 pkt – odpowiedź zawierająca zaznaczenie jednej poprawnej litery.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

11.1. A

11.2. B

Zadanie 12. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. 1. Krytyczne analizowanie informacji uzyskanych z różnych źródeł [...].	IX. „Złoty wiek” w Polsce na tle europejskim. Zdający: 2) [...] charakteryzuje działalność Marcina Lutra [...].

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

D

Zadanie 13. (0–3)

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. 1. Krytyczne analizowanie informacji uzyskanych z różnych źródeł [...], próba wyciągania z nich wniosków.	IX. „Złoty wiek” w Polsce na tle europejskim. Zdający: 5) charakteryzuje politykę zagraniczną ostatnich Jagiellonów, ze szczególnym uwzględnieniem powstania Prus Książęcych.

Zasady oceniania

3 pkt – odpowiedź zawierająca poprawne uzupełnienie trzech luk.

2 pkt – odpowiedź zawierająca poprawne uzupełnienie dwóch luk.

1 pkt – odpowiedź zawierająca poprawne uzupełnienie jednej luki.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

13.1. A

13.2. C

13.3. B

Zadanie 14. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. 1. Krytyczne analizowanie informacji uzyskanych z różnych źródeł [...], próba wyciągania z nich wniosków.	X. Początki Rzeczypospolitej Obojga Narodów. Zdający: 2) wyjaśnia okoliczności uchwalenia artykułów henrykowskich [...].

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

A3

Zadanie 15. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. 1. Krytyczne analizowanie informacji uzyskanych z różnych źródeł [...], próba wyciągania z nich wniosków.	XI. Rzeczpospolita Obojga Narodów i jej sąsiedzi w XVII wieku. Zdający: 1) wyjaśnia główne przyczyny wojen Rzeczypospolitej z [...] Turcją.

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Jan Sobieski / Jan III Sobieski

Zadanie 16. (0–3)

Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. Chronologia historyczna. 3. Obliczanie upływu czasu między wydarzeniami historycznymi. 4. Umieszczanie procesów, zjawisk i faktów historycznych w czasie [...]. II. Analiza i interpretacja historyczna. 1. Krytyczne analizowanie informacji uzyskanych z różnych źródeł [...].	XVI. Rzeczpospolita w dobie stanisławowskiej. Zdający: 3) sytuje w czasie obrady Sejmu Wielkiego oraz uchwalenie Konstytucji 3 maja; wymienia reformy Sejmu Wielkiego oraz najważniejsze postanowienia Konstytucji 3 maja.

16.1.**Zasady oceniania**

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

1791

16.2.**Zasady oceniania**

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

naród

16.3.**Zasady oceniania**

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

zasada podziału władzy / trójpodziału władzy

Zadanie 17. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. 1. Krytyczne analizowanie informacji uzyskanych z różnych źródeł (w tym	XX. Ziemie polskie w latach 1815–1848. Zdający:

kartograficznych), próba wyciągania z nich wniosków; 2. Lokalizacja w przestrzeni procesów, zjawisk i faktów historycznych przy wykorzystaniu map i planów w różnych skalach.	3) przedstawia przyczyny wybuchu powstania listopadowego, charakter zmagañ [...].
--	---

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

B2

Zadanie 18. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. 1. Krytyczne analizowanie informacji uzyskanych z różnych źródeł [...], próba wyciągania z nich wniosków.	XXII. Powstanie styczniowe. Zdający: 2) dokonuje charakterystyki działań powstańców [...].

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

powstanie styczniowe

Zadanie 19. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. 1. Krytyczne analizowanie informacji uzyskanych z różnych źródeł [...], próba wyciągania z nich wniosków.	XXIV. Ziemia polska pod zaborami w II połowie XIX i na początku XX wieku. Zdający: 1) wyjaśnia cele i opisuje metody działań zaborców wobec mieszkańców ziem dawnej Rzeczypospolitej – [...] autonomia galicyjska.

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź zawierająca poprawne rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Rozstrzygnięcie: nie

Przykładowe uzasadnienie:

- Władze rosyjskie prowadziły w II połowie XIX wieku intensywną rusyfikację ziem polskich, tymczasem z tekstu wynika, że kultura polska na obszarze przedstawionego zaboru mogła się swobodnie rozwijać. Dotyczy to także szkolnictwa polskiego.
- W tekście przedstawiono sytuację panującą w Galicji, czyli w zaborze austriackim, w okresie autonomii.

Zadanie 20. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. 1. Krytyczne analizowanie informacji uzyskanych z różnych źródeł [...], próba wyciągania z nich wniosków.	XXV. I wojna światowa. Zdający: 4) charakteryzuje postęp techniczny w okresie I wojny światowej.

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

D

Zadanie 21. (0–3)

Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. Chronologia historyczna. 4. Umieszczanie procesów, zjawisk i faktów historycznych w czasie [...]. II. Analiza i interpretacja historyczna. 1. Krytyczne analizowanie informacji uzyskanych z różnych źródeł [...], próba wyciągania z nich wniosków.	XXVI. Sprawa polska w czasie I wojny światowej. Zdający: 3) ocenia polski wysiłek zbrojny [...].

Zasady oceniania

3 pkt – odpowiedź zawierająca poprawne uzupełnienie trzech luk.

2 pkt – odpowiedź zawierająca poprawne uzupełnienie dwóch luk.

1 pkt – odpowiedź zawierająca poprawne uzupełnienie jednej luki.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

21.1. C

21.2. C

21.3. B

Zadanie 22. (0–2)

Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Chronologia historyczna. 4. Umieszczanie procesów, zjawisk i faktów historycznych w czasie [...].	XXVIII. Odrodzenie państwa polskiego po I wojnie światowej. Zdający: 3) opisuje wojnę polsko-bolszewicką [...].

	XXIX. II Rzeczpospolita w latach 1921–1939. Zdający: 4) opisuje polski autorytaryzm – rządy sanacji, zmiany ustrojowe (konstytucja kwietniowa z 1935 r.).
--	--

Zasady oceniania

2 pkt – odpowiedź zawierająca poprawne zaznaczenie dwóch liter.

1 pkt – odpowiedź zawierająca poprawne zaznaczenie jednej litery.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

22.1. C

22.2. A

Zadanie 23. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. 1. Krytyczne analizowanie informacji uzyskanych z różnych źródeł [...], próba wyciągnięcia z nich wniosków. III. Tworzenie narracji historycznej. 3. Przedstawianie argumentów uzasadniających własne stanowisko w odniesieniu do procesów i postaci historycznych.	XXXI. Droga do wojny. Zdający: 5) wymienia konsekwencje paktu Ribbentrop-Mołotow.

Zasady oceniania

2 pkt – odpowiedź zawierająca dwie poprawne nazwy państw wraz z uzasadnieniem.

1 pkt – odpowiedź zawierająca jedną poprawną nazwę państwa wraz z uzasadnieniem.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Przykładowe rozwiązanie

Faszystowskie Niemcy/III Rzesza – świadczy o tym swastyka na pieczęci trzymanego dokumentu.

Rosja Radziecka/Związek Radziecki/Związek Sowiecki – wskazuje na to gwiazda (czerwona) symbol ZSRR/ZSRS, jak też karykatura Józefa Stalina, przywódcy państwa.

Zadanie 24. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
III. Tworzenie narracji historycznej. 2. Posługiwanie się pojęciami historycznymi i wyjaśnianie ich znaczenia.	XXX. Społeczeństwo i gospodarka II Rzeczypospolitej. Zdający: 3) ocenia osiągnięcia gospodarcze II Rzeczypospolitej, a zwłaszcza powstanie [...] Centralnego Okręgu Przemysłowego.

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Centralny Okręg Przemysłowy

Zadanie 25. (0–2)

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. 1. Krytyczne analizowanie informacji uzyskanych z różnych źródeł [...], próba wyciągania z nich wniosków.	XXXIV. Polska pod okupacją niemiecką i sowiecką. Zdający: 4) charakteryzuje polityczną i militarną działalność polskiego państwa podziemnego, w tym formy oporu wobec okupantów.

Zasady oceniania

2 pkt – odpowiedź zawierająca dwa imiona i nazwiska.

1 pkt – odpowiedź zawierająca jedno imię i nazwisko.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

1. Witold Pilecki

2. Tadeusz Zawadzki

Zadanie 26. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. Chronologia historyczna. 4. Umieszczanie procesów, zjawisk i faktów historycznych w czasie [...]. II. Analiza i interpretacja historyczna. 1. Krytyczne analizowanie informacji uzyskanych z różnych źródeł [...], próba wyciągania z nich wniosków.	XXXVIII. Stalinizm w Polsce i jego skutki. Zdający: 3) wyjaśnia przyczyny i skutki poznańskiego czerwca 1956 r. [...].

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

B

Zadanie 27. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna.	XXXIX. Polska w latach 1957–1981. Zdający:

1. Krytyczne analizowanie informacji uzyskanych z różnych źródeł [...], próba wyciągnięcia z nich wniosków.	3) przedstawia i sytuuje w czasie różnorodność przyczyn kryzysów społecznych w latach 1968, 1970, 1976 i ich konsekwencje.
---	--

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

C

Zadanie 28. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. 1. Krytyczne analizowanie informacji uzyskanych z różnych źródeł [...], próba wyciągnięcia z nich wniosków. III. Tworzenie narracji historycznej. 3. Przedstawianie argumentów uzasadniających własne stanowisko w odniesieniu do procesów i postaci historycznych.	XL. Dekada 1981–1989. Zdający: 1) wyjaśnia przyczyny wprowadzenia stanu wojennego, opisuje jego przebieg i konsekwencje.

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Przykładowe rozwiązanie

W okresie stanu wojennego prześladowano Polaków (o czym wspominają hasła), a represjami kierowała Wojskowa Rada Ocalenia Narodowego (WRON).